

การบรรยาย

เรื่อง วิศวกรที่ปรึกษาไทย กับ การพัฒนา
กระบวนการบังคับใช้กฎหมาย

วันที่ 14 ธันวาคม 2554

ผู้บรรยาย นายชัยรัตน์ ขนิษฐบุตร

ขอบเขตการบรรยาย

- ภาพรวมของกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง
- การส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
- การกำหนดมาตรการเสริมในเชิงป้องปรามเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง
- การจัดทำข้อมูลราคากลางของหน่วยงานของรัฐ
- การกำหนดให้บุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐจัดทำและแสดงบัญชีรายรับรายจ่าย

ภาพรวมของกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 19 เมษายน 2554

สาระสำคัญของกฎหมายที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม มี 4 เรื่องใหญ่ๆ คือ

1. การปรับปรุงบทบัญญัติให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ

- ปรับปรุงนิยามเจ้าหน้าที่ของรัฐ
- เพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับ ป.ป.ช. จังหวัด

2. การปรับปรุงกลไกและเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

- ด้านการตรวจสอบทรัพย์สิน
- ด้านการปราบปรามการทุจริต

3. การส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

- การคุ้มครอง
- การให้รางวัล
- การกั้นบุคคลเป็นพยาน
- การกำหนดมาตรการเสริมในเชิงป้องปราม

4. การบริหารจัดการองค์กร

การส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

การคุ้มครอง

- ◆ บุคคลที่อาจได้รับความคุ้มครอง ได้แก่ ผู้เสียหาย ผู้ทำคำร้อง ผู้ร้องทุกข์ กล่าวโทษ ผู้ให้ถ้อยคำ ผู้ที่แจ้งเบาะแส หรือข้อมูล
- ◆ วิธีการคุ้มครอง มีสิทธิได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองพยาน
- ◆ ขยายความคุ้มครองถึง สามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือบุคคลอื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิด
- ◆ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกกลั่นแกล้งหรือได้รับการปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม อาจขอความคุ้มครองได้

การให้รางวัล

- บุคคลที่ไม่ได้เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจได้รับรางวัลหรือประโยชน์ตอบแทน
- เจ้าหน้าที่ของรัฐอาจได้รับการพิจารณาให้เลื่อนชั้นเลื่อนตำแหน่ง

การกันบุคคลเป็นพยาน

- บุคคลหรือผู้ถูกกล่าวหา ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมไว้เป็นพยานได้โดยไม่ดำเนินคดี
- ผู้ถูกกันเป็นพยานต้องเป็นผู้ได้แจ้งเบาะแส ข้อมูลอันเป็นสาระสำคัญในการใช้เป็นพยานหลักฐานวินิจฉัยชี้มูลความผิดเจ้าหน้าที่ของรัฐ

กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง

พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเสนอราคา
ต่อหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2542

ลักษณะความผิดที่บุคคลทั่วไปกระทำ

- สมยอมราคา
- เป็นธุระชักชวนผู้อื่นให้ร่วมกระทำผิด
- ให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์แก่ผู้อื่นในการเสนอราคา

- ◆ ข่มขืนใจผู้อื่นให้ร่วมหรือไม่เข้าร่วมเสนาธรรคา
- ◆ ใช้อุบายหลอกลวง เพื่อมิให้ผู้อื่นเข้าเสนาธรรคา
- ◆ เสนาธรรคาสูงหรือต่ำกว่าปกติจนไม่อาจปฏิบัติตามสัญญาได้

- ◆ ความผิดที่กระทำเพื่อประโยชน์บุคคล หุ่นส่วน
ผู้จัดการ กรรมการผู้จัดการ ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจ
ในการดำเนินงาน เป็นตัวการร่วมในการกระทำ
ความผิดด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนรู้เห็น

ลักษณะความผิดที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำ

- # รู้ว่ามีการกระทำผิด ไม่ยกเลิกการดำเนินการเกี่ยวกับการเสนอราคา
- # กำหนดมาตรฐานในการเสนอราคาโดยมุ่งหมายมิให้มีการเสนอราคาอย่างเป็นธรรม (คุณลักษณะเฉพาะ, เงื่อนไข)
- # กระทำการใดๆ เพื่อเอื้ออำนวยให้ผู้เสนอราคารายหนึ่งรายใดเป็นผู้มีสิทธิทำสัญญากับรัฐ

การกำหนดมาตรการเสริมในเชิงป้องกัน เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 มาตรา 103/7
และมาตรา 103/8

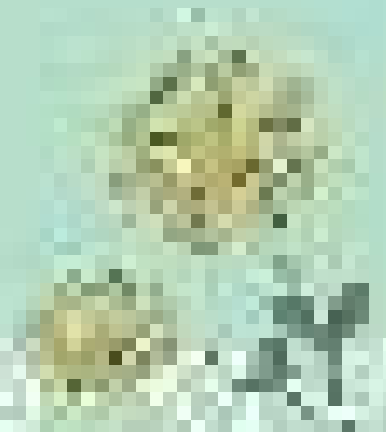
เจตนารมณ์ของบทบัญญัติเกี่ยวกับมาตรการเชิง ป้องปรามตามมาตรา 103/7 และมาตรา 103/8

- เพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐมีความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ และทำให้ราคากลางสะท้อนราคาที่แท้จริง
- เพื่อตรวจสอบการใช้จ่ายเงินในการดำเนินการตามสัญญา กับหน่วยงานของรัฐ และการคำนวณภาษีรายได้

มาตรา 103/7

เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง 2 ประการ คือ

1. ให้นำหน่วยงานของรัฐจัดทำราคากลาง
2. ให้คู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐจัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย

- การให้หน่วยงานของรัฐจัดทำราคากลางตามมาตรา 103/7
- ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการจัดทำข้อมูลรายละเอียดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง
- โดยเฉพาะราคากลาง และการคำนวณราคากลาง
- ไว้ในระบบข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์
- เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าตรวจสอบได้

- การให้คู่สัญญา กับหน่วยงานของรัฐจัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย
- ในกรณีที่มีการทำสัญญาระหว่างหน่วยงานของรัฐกับบุคคล หรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญา กับหน่วยงานของรัฐ
- ให้บุคคลหรือนิติบุคคลที่เป็นคู่สัญญา กับหน่วยงานของรัฐนั้น มีหน้าที่แสดงบัญชีรายการรับจ่ายของ โครงการที่เป็นคู่สัญญา กับหน่วยงานของรัฐต่อกรมสรรพากร นอกเหนือจากบัญชี บคูลปกติที่ยื่นประจำปี

- เพื่อให้มีการตรวจสอบเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงิน และการคำนวณ
ภาษีเงินได้ในโครงการที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ
ดังกล่าว
- ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด
(ประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการ
จัดทำและแสดงบัญชีรายรับรายจ่ายของโครงการที่บุคคล
หรือนิติบุคคลเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2554)

มาตรา 103/8 เป็นมาตราที่ต่อเนื่องกับการให้ หน่วยงานของรัฐจัดทำราคากลาง

- กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. รายงานต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อ
สั่งการให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน
นับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้ดำเนินการดังกล่าว
- คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีหน้าที่ติดตามผลการดำเนินการตามมติดังกล่าว
- หากหน่วยงานของรัฐฝ่าฝืน ให้ถือว่าผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องมีความผิด
ทางวินัยหรือเป็นเหตุที่จะถูกถอดถอนจากตำแหน่ง หรือต้องพ้น
จากตำแหน่งแล้วแต่กรณี

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้จัดทำรายงานเสนอ
นายกรัฐมนตรีไป เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2554
และได้แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่
ติดตามผลการดำเนินการ เมื่อคณะรัฐมนตรี
มีมติแล้ว

การจัดทำราคากลางและการคำนวณราคากลาง

เดิม คณะรัฐมนตรีมีมติ เมื่อวันที่ 6 มกราคม 2551

เห็นชอบตามข้อเสนอของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ (คณะกรรมการป.ป.ช.) เรื่อง มาตรการป้องกันหรือลดโอกาสในการสมยอมกันเสนอราคาเฉพาะกรณีการกำหนดราคากลางงานก่อสร้างของทางราชการ

หน่วยงานของรัฐต้องประกาศราคากลาง หรือราคาอ้างอิง

วิธีการคำนวณหรือที่มาของราคาอ้างอิง ไว้ในระบบ
ข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานของรัฐที่จัดซื้อ
จัดจ้าง และกรมบัญชีกลาง เพื่อให้ประชาชนสามารถ
เข้าตรวจสอบได้

หน่วยงานของรัฐที่อยู่ภายใต้หลักเกณฑ์นี้

1. ส่วนราชการ ได้แก่ กระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น
2. รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นที่ดำเนินกิจการของรัฐ ตามกฎหมาย และได้รับเงินอุดหนุนหรือเงินหรือทรัพย์สิน ลงทุนจากรัฐ
3. องค์กรมหาชน กองทุนที่เป็นนิติบุคคลที่มีกฎหมาย จัดตั้งขึ้นเป็นการเฉพาะ

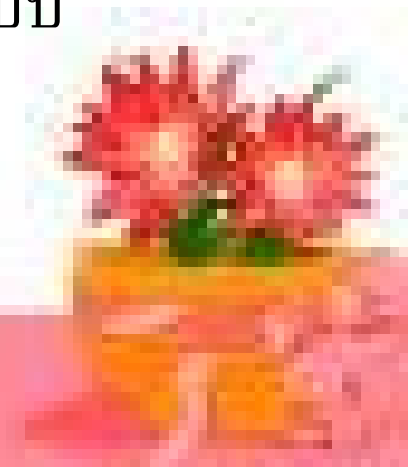
การจัดซื้อจัดจ้าง หมายถึง

- การจัดทำเอง
- การซื้อ
- การจ้าง
- การจ้างที่ปรึกษา
- การจ้างออกแบบ และควบคุมงาน

อันได้แก่ วัสดุ ครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง

หลักเกณฑ์การประกาศราคากลางและรายละเอียด ในการคำนวณราคากลาง

1. กรณีเป็นงานก่อสร้าง
2. กรณีมิใช่งานก่อสร้าง
  - ◆ การซื้อการจ้างทั่วไป
  - ◆ การจ้างเฉพาะ (จ้างควบคุมงาน จ้างออกแบบ จ้างที่ปรึกษา จ้างวิจัย จ้างพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์)

(1) กรณิงานก่อสร้าง ข้อมูลที่ต้องประกาศ

1. ชื่อโครงการ/หน่วยงานเจ้าของโครงการ
2. วงเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร
3. ลักษณะงาน โดยสังเขป
4. วันที่คำนวณราคากลาง จำนวนเงินราคากลาง
5. บัญชีประมาณราคากลางงานก่อสร้าง
6. รายชื่อคณะกรรมการกำหนดราคากลาง

(2) กรณีไม่ใช้งานก่อสร้าง

การขอการจ้างทั่วไป ข้อมูลที่ต้องประกาศ

1. ชื่อโครงการ/หน่วยงานเจ้าของโครงการ
2. วงเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร
3. วันที่กำหนดราคากลาง (ราคาอ้างอิง) จำนวนเงินราคากลาง
4. แหล่งที่มาของราคากลาง (ราคาอ้างอิง) จากราคามาตรฐาน
ครุภัณฑ์ของทางราชการ หรือได้จากการสืบราคาหรืออื่นๆ
5. รายชื่อเจ้าหน้าที่ผู้กำหนดราคากลาง (ราคาอ้างอิง) ทุกคน

(2) กรณีมิใช่งานก่อสร้าง

การจ้างเฉพาะ ได้แก่ การจ้างควบคุมงาน การจ้างออกแบบ
การจ้างที่ปรึกษา การจ้างงานวิจัย หรือเงินสนับสนุน
ให้ทุนการวิจัย และการจ้างที่ปรึกษาพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์

การจ้างควบคุมงาน ข้อมูลที่ต้องประกาศ

1. ชื่อโครงการ/หน่วยงานเจ้าของโครงการ
2. วงเงินงบประมาณที่ได้รับ
3. ค่าตอบแทนบุคลากร จำแนกเป็นหัวหน้าโครงการ
ผู้ดำเนินงาน และผู้ช่วย
4. ค่าวัสดุ (ถ้ามี)
5. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ (ถ้ามี)
6. รายชื่อผู้รับผิดชอบในการกำหนดค่าใช้จ่าย/ ดำเนินการ
/ขอบเขตดำเนินการ (TOR)

การจ้างออกแบบ ข้อมูลที่ต้องประกาศ

1. ชื่อโครงการ/หน่วยงานเจ้าของโครงการ
2. วงเงินงบประมาณที่ได้รับ
3. ค่าตอบแทนบุคลากร จำแนกเป็น หัวหน้าโครงการ
ผู้ดำเนินงาน และผู้ช่วย
4. ค่าวัสดุอุปกรณ์
5. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ
6. รายชื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ผู้รับผิดชอบ) ในการดำเนินการ
ขอบเขตดำเนินงาน (TOR)
7. ที่มาของการกำหนดราคากลาง (ราคาอ้างอิง)

การจ้างที่ปรึกษา ข้อมูลที่ต้องประกาศ

1. ชื่อโครงการ/หน่วยงานเจ้าของโครงการ
2. วงเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร
3. วันที่กำหนดราคากลาง (ราคาอ้างอิง) จำนวนเงินราคากลาง
4. ค่าตอบแทนบุคลากร จำแนกเป็น ประเภทที่ปรึกษา คุณสมบัติของที่ปรึกษา จำนวนที่ปรึกษา
5. ค่าวัสดุอุปกรณ์
6. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ
7. ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปต่างประเทศ (ถ้ามี)
8. รายชื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ผู้รับผิดชอบ) ที่เกี่ยวข้องกับการจ้างที่ปรึกษา และ (TOR)
9. ที่มาของการกำหนดราคากลาง (ราคาอ้างอิง)

การจ้างงานวิจัยหรือเงินสนับสนุนให้ทุนวิจัย

ข้อมูลที่ต้องประกาศ

1. ชื่อโครงการ/หน่วยงานเจ้าของโครงการ
2. วงเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรรในการจ้าง หรือเงินสนับสนุนให้ทุนการวิจัย
3. จำนวนค่าตอบแทน โดยต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับ ประเภทนักวิจัย
4. หมวดค่าจ้าง
5. หมวดค่าใช้สอย
6. ค่าวัสดุ
7. ค่าครุภัณฑ์
8. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ
9. ค่าใช้จ่ายในการศึกษาคุณงานหรือค้นคว้าข้อมูลในต่างประเทศ (ถ้ามี) โดยระบุจำนวนคน และรายอื่นๆ
10. รายชื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ผู้รับผิดชอบ) ที่เกี่ยวกับการจ้างงานวิจัย หรือสนับสนุนทุนวิจัย และ (TOR)
11. ที่มาของการกำหนดราคากลาง (ราคาอ้างอิง)

การจ้างที่ปรึกษาพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์

ข้อมูลที่ต้องประกาศ

1. การจ้างที่ปรึกษาพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลที่ต้องประกาศ
2. ชื่อโครงการ/หน่วยงานเจ้าของโครงการ
3. วงเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร
4. วันที่กำหนดราคากลาง (ราคาอ้างอิง) จำนวนเงินราคากลาง
5. ค่า Hard ware
6. ค่า Soft ware
7. ค่าพัฒนาระบบ
8. รายชื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ผู้รับผิดชอบ) ที่เกี่ยวกับการจ้างที่ปรึกษาพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวกับการกำหนดรายละเอียดและ (TOR)
9. ที่มาของการกำหนดราคากลาง (ราคาอ้างอิง)

- การสั่งซื้อสั่งจ้างโดยวิธีตกลงราคา ให้หน่วยงานของรัฐ ประกาศราคากลาง หรือราคาจ้าง ก่อนทำการตกลงสั่งซื้อสั่งจ้าง ไว้ในระบบข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ อย่างน้อย 5 วัน ทำการ ก่อนการสั่งซื้อหรือสั่งจ้างแล้วแต่กรณี
- กรณีจำเป็นต้องจัดซื้อจัดจ้างโดยพลัน ให้ประกาศราคากลาง หรือราคาอ้างอิง พร้อมการสั่งซื้อสั่งจ้าง และรายชื่อบุคคล หรือนิติบุคคลที่หน่วยงานของรัฐสั่งซื้อหรือสั่งจ้าง โดยให้ประกาศ ไว้อย่างน้อย 30 วัน ทำการ

- ✦ กรณีหน่วยงานของรัฐมีการแก้ไขสัญญาทำให้มีผลกระทบต่อจำนวน ชนิดของวัสดุ พัสดุ หรือเปลี่ยนแปลงชนิดของสินค้า หรือบริการ หรือรูปแบบรายการจากที่เคยประกาศไว้ ต้องเผยแพร่ส่วนที่แก้ไขไว้ในระบบฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานของรัฐ เจ้าของเงินงบประมาณเป็นเวลาอย่างน้อย 30 วัน ทำการ

กรณีหน่วยงานของรัฐไม่ปฏิบัติตามมาตรา 103/8
วรรคหนึ่ง นี้ กฎหมายให้ถือว่าผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องมีความผิด
ทางวินัย หรือเป็นเหตุให้ต้องถูกถอดถอนจากตำแหน่ง
หรือต้องพ้นจากตำแหน่งแล้วแต่กรณี

จบการบรรยาย

